

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
www.gov.me/mpsv

INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PRIORITETNIH PROJEKATA IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE

-Jul – Decembar 2022. godine -

Podgorica, mart 2023. godine

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)- MJERA 1
OPIS PROJEKTA	<p>Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 50.924.371,21 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 38.240.337,41 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.684.033,80 EUR. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa moguće je investirati oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.</p> <p>Predmet Mjere 1 su investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava.</p> <p>Iznos raspoloživih sredstava za Mjeru 1 za period implementacije IPARD II programa 2014-2020 iznosio je 15.840.000 EUR, dok ukupan iznos raspoloživih sredstava za navedeni javni poziv iznosi 10.720.000 EUR.</p> <p>Finansijska podrška se sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD) i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p>
TRENUTNI STATUS	<p><u>Prvi IPARD javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ raspisan je 23. februara 2018. godine.</u></p> <p>Prvi Javni poziv za mjeru 1 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 1. marta do 15. maja 2018. godine. Primljeno je ukupno 389 zahtjeva za dodjelu podrške.</p> <p>Ugovoreno je 246 zahtjeva, ukupna vrijednost ugovorenih investicija je 17,405,107.75EUR (sa PDV-om), 14,384,386.57EUR (bez PDV-a). Iznos potencijalne podrške je 9,530,474.68 EUR.</p> <p>U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mlijeka, odnosno 132 projekata, ukupne vrijednosti 3,740,843.32EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2,617,028.18 EUR, zatim iz sektora voća i povrća, tj. 83 projekata, ukupne vrijednosti 5,243,623.81 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 3,382,864.35 EUR, 11 projekata iz sektora mesa, ukupne vrijednosti 1,992,369.71 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1,347,110.25, 8 projekata iz sektora vinogradarstva ukupne vrijednosti 730,918.55 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 463,979.16 EUR; 5 projekata iz sektora pčelarstva, ukupne vrijednosti 151,270.19 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 96,221.49 EUR; 4 projekata iz sektora proizvodnje jaja, ukupne vrijednosti 1,950,265.36 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1,249,814.79; 2 projekata iz sektora</p>

maslinarstva, ukupne vrijednosti 537,394.75 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 347,065.84 EUR i 1 projekta iz sektora ribarstva, ukupne vrijednosti 37,370.88 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 26,390.62 EUR;

Na 31.12.2022. godine je aktivan 1 ugovor, 204 ugovora je realizovano i isplaćeno dok je 41 ugovor raskinut. Razlog raskida ugovora kod svih korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za prefinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou, dok je za 5 korisnika ugovor raskinut nakon podnošenja zahtjeva za isplatu.

U periodu od 01. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine odobrena je 1 zahtjev za promjenu projekta.

U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine objavljeno je 5 poziva za dostavljanje ponuda.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, kroz Prvi javni poziv isplaćeno je 8 finalnih projekata ukupne vrijednosti investicije 1,267,930.41 EUR (sa PDV-om), 1,071,328.29 EUR (bez PDV-a), a isplaćeni iznos podrške je 523,707.80 EUR. Isplaćeni projekti su iz sljedećih sektora: 4 iz sektora mlijeka, 1 iz sektora vinogradarstva, 2 iz sektora voća, povrća i 1 iz sektora mesa.

Drugi Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 20. februara 2020. godine

Prijem zahtjeva za ovaj Javni poziv je bio od 24. februara do 19. maja 2020. godine, ali je prijem zahtjeva produžen za 90 dana i trajao do 19. avgusta 2020. godine.

Ukupan iznos raspoloživih sredstava za navedeni javni poziv iznosi 12.256.621,14 EUR.

U okviru Drugog IPARD poziva podnijeto je ukupno 180 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 20,762,558.10 EUR (sa PDV-om), odnosno 17,183,535.24 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 11,240,463.84 EUR.

Ugovoreno je 118 projekata ukupne vrijednosti investicija 12,320,903.61 EUR (sa PDV-om), 10,182,483.09 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 6,866,662.43 EUR.

Najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mlijeka, odnosno 61 projekata, ukupne vrijednosti 3,160,470.24 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2,205,696.42 EUR, zatim iz sektora voća i povrća, tj. 35 projekata, ukupne vrijednosti 2,797,708.20 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1,877,565.94 EUR, 10 projekata iz sektora mesa, ukupne vrijednosti 1,594,327.55 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1,124,969.15 EUR, 5 projekata iz sektora vinogradarstva ukupne vrijednosti 779,916.87 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 494,301.17 EUR; 1 projekta iz sektora pčelarstva, ukupne vrijednosti 14,766.33 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 10,336.43 EUR; 3 projekta iz sektora proizvodnje jaja, ukupne vrijednosti 1,332,328.29 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 823,845.74 EUR; 2 projekat iz sektora maslinarstva, ukupne vrijednosti 593,909.97 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 317,955.94 EUR i 1 projekat iz sektora ribarstva, ukupne vrijednosti 17,130.92 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 11,991.64 EUR.

U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine odobreno je 13 zahtjeva za promjenu projekta. Najčešći razlozi za promjenu projekta su izmjene kod građevinskih radova, kao i produženje roka za realizaciju investicije.

Na 31.12.2022.godine je aktivno 24 ugovora, 57 ugovora je realizovano i plaćeno, dok je 37 ugovora raskinuto. Svi ugovori su raskinuti iz razloga što korisnici nijesu mogli da obezbijede kreditna sredstva za pretfinansiranje.

U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine objavljeno je 6 poziva za dostavljanje ponuda.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, kroz Drugi javni poziv isplaćeno je 25 zahtjeva. Ukupan iznos ovih investicija je 2,000,631.88 EUR (sa PDV-om), 1,654,166.14 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 1,088,818.34 EUR. Isplaćeni projekti su iz sljedećih sektora: 9 iz sektora voća, povrća i ratarskih kultura, 12 iz sektora mlijeka, 1 iz sektora proizvodnje jaja, 1 iz sektora vinogradarstva, 2 iz sektora mesa.

Treći IPARD Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“

Treći Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 10. novembra 2021. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške u okviru ovog Javnog poziva je bio od 10. novembra 2021. godine do 27. decembra 2021. godine.

U okviru ovog poziva podnijeto je 112 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 11,851,724.63 EUR (sa PDV-om), odnosno 9,839,017.55 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 6,356,132.36 EUR.

Ugovoreno je 65 projekata ukupne vrijednosti investicija 6,860,249.22 EUR (sa PDV-om), 5,669,664.81 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 3,741,636.46 EUR. Jedan korisnik se čeka na potpis.

Na 31.12.2022.godine je aktivno 54 ugovora, 11 ugovora je realizovano i plaćeno.

U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine odobreno je 5 zahtjeva za promjenu projekta. U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, kroz Treći javni poziv isplaćeno je 11 zahtjeva. Ukupan iznos ovih investicija je 763,787.27 EUR (sa PDV-om), 631,229.17 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 437,985.35 EUR. Isplaćeni projekti su iz sljedećih sektora: 4 iz sektora voća, povrća i ratarskih kultura, 6 iz sektora mlijeka, 1 iz sektora ribarstva i akvakulture.

Takođe, isplaćen je jedan zahtjev za avansno plaćanje u iznosu od 161,701.45 EUR.

Četvrti IPARD Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“

Četvrti Javni poziv za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ je objavljen 14. marta 2022. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške u okviru ovog Javnog poziva je bio od 14. marta 2022. godine do 28. aprila 2022. godine.

U okviru ovog poziva podnijeto je 92 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost zahtijevanih investicija je 26,593,809.64 EUR (sa PDV-om), odnosno 23,707,559.89 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 15,669,795.98 EUR.

	<p>Na 31.12.2022.godine broj ugovorenih projekata je 40 ukupne vrijednosti investicija 4,576,677.41 EUR (sa PDV-om), 3,703,907.06 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 2,527,142.24 EUR. Četiri korisnika se čekaju na potpis Ugovora.</p> <p>U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine odobrena su 2 zahtjeva za promjenu projekta.</p> <p>U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine objavljeno je 37 poziva za dostavljanje ponuda.</p> <p>U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine , kroz Četvrti javni poziv nije isplaćen nijedan finalni, već samo 1 fazni zahtjev. Ukupan iznos ovih investicija je 194,336.58EUR (sa PDV-om), 160,608.74 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 104,395.68 EUR. Isplaćeni projekat je iz sektora mlijeka.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023. GODINI</p>	<p>Sprovođenje procedure nabavki za ugovorene korisnike – kontrola dostavljenih poziva za dostavljanje ponuda i objava istih;</p> <p>Obrada zahtjeva za promjenu projekta;</p> <p>Praćenje toka realizacije investicije za sve ugovorene korisnike;</p> <p>Isplata korisnika;</p> <p>Rad na procedurama za implementaciju IPARD III programa, usklađivanje procedura sa Okvirnim i Sektorskim sporazumima, kao i IPARD III programom i unaprjeđenje procedura u odnosu na procedure po kojima su se sprovodili pozivi kroz IPARD II program;</p> <p>Priprema paketa za akreditaciju novih mjera, Mjere 9 Tehnička pomoć i Mjere 6 Investicije u ruralnu javnu infrastrukturu;</p> <p>Praćenje realizacije aktivnih ugovora kroz izvještaj o napretku i različite izvještaje;</p> <p>Ažuriranje liste aktivnosti korisnika svakih 6 mjeseci;</p> <p>Info kampanje i priprema korisnika za apliciranje na pozive Mjere 1 kroz IPARD III program;</p> <p>Praćenje procedure nabavke i obrada podnijetih zahtjeva za isplatu.</p>
<p>OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI</p>	<p>Aktivno učešće u procesu implementacije poziva, kroz blagovremeno izdavanje dokaza koji su neophodni za apliciranje.</p> <p>Vraćanje u stanje potpune funkcionalnosti IT sistema nakon sajber napada, prije svega se misli na obezbjeđivanje pristupa mejlovima, internetu, da se omogući rad i ažuriranje registara pomoću kojih se vrše kontrole pristiglih aplikacija kako su se stvoriti tehnički uslovi za nesmetano funkcionisanje. Redovno ažuriranje registara kako bi se što kvalitetnije obavila kontrola primljenih aplikacija.</p> <p>Rad na izmenama pojedinih zakona, kako bi se korisnicima omogućilo ispunjavanje uslova za apliciranje po javnim pozivima za M1, prije svega se misli na dobijanje UTU.</p> <p>Obezbjedivanje opreme, vozila, goriva kako bi se kontrole završavale blagovremeno.</p>

	<p>Davanje saglasnosti za zapošljavanje novih službenika, kako bi se obezbijedio dovoljan broj službenika koji rade na implementaciji mjera i samim tim smanjila mogućnost od kašnjenja i gubitka EU sredstava.</p> <p>Obezbeđivanje radnih prostorija, kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad.</p> <p>Obezbeđivanje uslova da se ugovoreni projekti mogu realizovati. Pod navedenim se prije svega podrazumijeva pronalaženje rješenja, tj. derogacije od usvojene Uredbe o Euro kodovima, Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma, koja je na snazi od 1.1.2023. godine kojom se od korisnika zahtijeva da rade nove projekte za izgradnju objekata u skladu sa pomenutom Uredbom, kako bi mogli da prijave gradnju u skladu sa Zakonom i započnu realizaciju investicija. Napominjemo, rok za plaćanja za programski period IPARD II od 2014-2020 je 31.12.2023. godine. Ovo znači da u toku 2023. godine svi ugovoreni korisnici moraju da realizuju investicije i da se izvrše plaćanja podrške do 31.12.2023. godine; u suprotnom država Crna Gora će izgubiti novac koji je namijenjen poljoprivrednih proizvođačima za navedeni programski period, a investicije će morati da se isplate iz nacionalnih sredstava. Dakle, neophodno je po hitnom postupku donijeti rješenje problema na način da se korisnicima IPARD-a koji su potpisali ugovore i koji imaju investiciju u izgradnji objekata omogući da prijave gradnju i izgrade objekte u skladu sa Zakonskim okvirima koji su važili u trenutku raspisivanja projekta.</p>
KONTAKT OSOBA	Vladislav Bojović , v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja (e-mail: vladislav.bojovic@mpsv.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)-MJERA 3
OPIS PROJEKTA	<p>Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 50.924.371,21 51.816.473 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 38.240.337,41 39.000.000 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.684.033,80 12.816.473 EUR . Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.</p> <p>Mjera 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020.</p>

	<p>Finansijska podrška za Mjeru 3 sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Predmet Mjere 3 su investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda. Sredstva podrške za sprovođenje ove mjere mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 40.000€ do 1,500,000.00 €.</p>
<p>TREKUTNI STATUS</p>	<p><u>Prvi Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ raspisan je 13.04.2018. godine</u></p> <p>Prvi javni poziv za Mjeru 3 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 16. maja do 16. jula 2018. godine.</p> <p>Primljeno je ukupno 45 zahtjeva za dodjelu podrške.</p> <p>Ugovoreno je 20 zahtjeva, ukupna vrijednost ugovorenih investicija je 11,856,771.70 EUR (sa PDV-om), 9,798,984.88 EUR (bez PDV-a). Iznos potencijalne podrške je 4,902,231.12 EUR.</p> <p>U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora mesa, odnosno 8 projekata, ukupne vrijednosti 5,659,971.09 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2,830,434.98 EUR, zatim iz vinogradarstva, tj. 6 projekata, ukupne vrijednosti 2,533,447,26 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1,267,633.42 EUR, 3 projekta iz sektora mlijeka, ukupne vrijednosti 1,334,090.27 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 668,424.59 EUR, dok su iz sektora voća i povrća 3 projekat ukupne vrijednosti 271,476.26 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 135,738.13 EUR.</p> <p>Nema aktivnih ugovora, 13 ugovora je realizovano i isplaćeno, dok su 7 ugovora raskinuta. Razlog raskida ugovora kod svih korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za prefinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou, dok je 1 ugovor raskinut nakon podnošenja zahtjeva za isplatu.</p> <p>U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, kroz Prvi javni poziv, isplaćena su 2 projekta. Ukupan iznos ove investicije je 614,720.84 EUR (sa PDV-om), 508,033.75 EUR (bez PDV-a), dok je ukupan iznos podrške 254,016.88 EUR. Isplaćeni projekti su 1 iz sektora vina i 1 iz sektora mesa.</p> <p><u>Drugi Javni poziv za Mjeru 3 bio je otvoren za podnošenje zahtjeva u periodu od 4. septembra do 20. decembra 2019. godine.</u></p> <p>U okviru Drugog IPARD poziva ukupno je podnijeto 52 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost traženih investicija je 38,846,277.46 EUR (sa PDV-om), odnosno 32,104,361.54 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 16,052,180.77 EUR.</p> <p>Ukupno je ugovoreno 26 projekata ukupne vrijednosti investicija 18,240,755.25 EUR (sa PDV-om), 15,075,004.34 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 7,603,484.39 EUR.</p> <p>U odnosu na sektor investiranja najveći broj projekata je ugovoren iz sektora voća i povrća, odnosno 11 projekata, ukupne vrijednosti 5,702,821.96 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 2,852,810.99 EUR, 9 projekata ukupne vrijednosti 6,085,271.29 EUR (bez PDV-a), tj. iznos</p>

podrške je 3,107,217.83 EUR, zatim iz sektora mlijeka, tj. 3 projekata, ukupne vrijednosti 648,739.77 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 324,369.90 EUR, 2 projekta iz sektora vina, ukupne vrijednosti 2,359,866.04 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 1,179,933.02, dok su iz sektora maslinarstva 1 projekat ukupne vrijednosti 278,305.29 EUR (bez PDV-a), tj. iznos podrške je 139,152.65 EUR.

Na 31.12.2022. godine su aktivna 3 ugovora, 13 ugovora je realizovana i isplaćena, dok su 10 ugovora raskinuta. Razlog raskida ugovora kod svih korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou, dok su 2 ugovora raskinuta nakon podnošenja zahtjeva za isplatu.

U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, isplaćena su 6 projekata. Ukupan iznos ovih investicija je 3,644,781.37 EUR (sa PDV-om), 3,012,216.02 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 982,156.95 EUR. Ovi zahtjevi su iz sljedećih sektora: 2 iz sektora prerade mesa, 4 iz sektora prerade voća, povrća i ratarskih kultura i 1 iz sektora mljekarstva.

Treći IPARD Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketnig poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ objavljen je 15. decembra 2020. godine.

Prijem zahtjeva za dodjelu podrške za ovaj Javni poziv je bio od 15. decembra do 15. marta 2021. godine, ali je prijem zahtjeva produžen do 15. aprila 2021. godine.

U okviru Trećeg IPARD poziva podnijeto je 37 zahtjeva za dodjelu podrške. Dostavljen je jedan zahtjev bez podataka, tako da će informacije u nastavku biti date za 36 zahtjeva. Ukupna vrijednost traženih investicija je 27,739,788.91 EUR (sa PDV-om), odnosno 22,925,445.38 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 11,462,722.69 EUR.

Ugovoreno je 23 projekata ukupne vrijednosti investicija 14,324,428.90 EUR (sa PDV-om), 11,838,370.99EUR (bez PDV-a), uz moguću iznos podrške od 5,934,421.56 EUR.

U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine odobreno je 8 zahtjeva za promjenu projekta. Najčešći razlozi promjene projekta su produženje roka za realizaciju investicija zbog nemogućnosti obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, izmjene kod građevinskih radova, izmjene gdje se traži drugi tip, model opreme, mehanizacije, tu su i izmjene koje se odnose na opšte podatke.

Na 31.12.2022.godine je aktivno 17 ugovora, 3 ugovora su realizovana i isplaćena, dok su 3 ugovora raskinuta. Razlog raskida ugovora kod korisnika je nemogućnost obezbjeđivanja kreditnih sredstava za pretfinansiranje, pogotovo kad se uzme u obzir trenutna situacija na tržištu, gdje se bilježi velika oscilacija u cijenama skoro pa i na dnevnom nivou. U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine objavljen je 16 poziva za dostavljanje ponuda.

	<p>U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, isplaćena su 2 projekta. Ukupan iznos ovih investicija je 1,331,368.74 EUR (sa PDV-om), 1,100,304.75 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 550,532.37 EUR. Ovi zahtjevi su iz sljedećih sektora: 1 iz sektora prerade mesa i 1 iz sektora prerade voća, povrća i ratarskih kultura.</p> <p><u>Četvrti IPARD Javni poziv za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketnig poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ objavljen je 15. 2. 2022. godine.</u></p> <p>Prijem zahtjeva za dodjelu podrške za ovaj Javni poziv je bio od 15. februara do 31. marta 2022. godine.</p> <p>U okviru ovog poziva podnijeto je 33 zahtjeva za dodjelu podrške. Dostavljena su dva zahtjeva bez podataka, tako da će informacije u nastavku biti date za 31 zahtjev. Ukupna vrijednost traženih investicija je 23,683,293.32 EUR (sa PDV-om), odnosno 19,572,969.69 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 9,789,484.85 EUR.</p> <p>Ugovoreno je 16 projekata ukupne vrijednosti investicija 10,501,632.60 EUR (sa PDV-om), 8,679,007.21 EUR (bez PDV-a), uz mogući iznos podrške od 4,390,674.70 EUR. 3 korisnika se čekaju na potpis.</p> <p>Na 31.12.2022.godine je aktivno 15 ugovora, 1 ugovor je realizovan i isplaćen.</p> <p>U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. decembra 2022. godine odobrena su 2 zahtjeva za promjenu projekta. Razlog promjene projekta – u dijelu investicije.</p> <p>U periodu od 1. jula 2022. godine do 31. avgusta 2022. godine objavljen je 37 poziva za dostavljanje ponuda. U periodu od 1. jula do 31. decembra 2022. godine, isplaćen je 1 projekat. Ukupan iznos ovih investicija je 252,206.35 EUR (sa PDV-om), 208,435.00 EUR (bez PDV-a), dok je iznos isplaćene podrške 104,217.50 EUR. Ovaj projekat se odnosi na sektor prerade mesa.</p> <p>Takođe, isplaćen je jedan zahtjev za avansno plaćanje u iznosu od 374,661.25 EUR.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023. GODINI</p>	<p>Sprovođenje procedure nabavki za ugovorene korisnike – kontrola dostavljenih poziva za dostavljanje ponuda i objava istih;</p> <p>Obrada zahtjeva za promjenu projekta ugovorenih korisnika;</p> <p>Priprema i objavljivanje Petog Javnog Poziva za Mjeru 3;</p> <p>Obrada i ugovaranje aplikacija iz Mjere 3 Peti Javni poziv;</p> <p>Rad na procedurama za implementaciju IPARD III program, usklađivanje procedura sa Okvirnim i Sektorskim sporazumom, kao i IPARD III programom i unaprjeđenje procedura u odnosu na procedure po kojima su se sprovodili pozivi kroz IPARD II program;</p>

	<p>Praćenje realizacije aktivnih ugovora kroz izvještaj o napretku i različite izvještaje;</p> <p>Ažuriranje liste aktivnosti korisnika svakih 6 mjeseci;</p> <p>Info kampanje i priprema korisnika za apliciranje na pozive Mjere 3 kroz IPARD III program;</p> <p>Obrada podnijetih zahtjeva za isplatu i isplata korisnika.</p>
<p>OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI</p>	<p>Aktivno učešće u procesu implementacije poziva, kroz blagovremeno izdavanje dokaza koji su neophodni za apliciranje.</p> <p>Vraćanje u stanje potpune funkcionalnosti IT sistema nakon sajber napada, prije svega se misli na obezbeđivanje pristupa mejlovima, internetu, da se omogućio rad i ažuriranje registara pomoću kojih se vrše kontrole pristiglih aplikacija kako su se stvoriti tehnički uslovi za nesmetano funkcionisanje.</p> <p>Redovno ažuriranje registara, kako bi se što kvalitetnije obavila kontrola primljenih aplikacija.</p> <p>Rad na izmenama pojedinih zakona, kako bi se korisnicima omogućilo ispunjavanje uslova za apliciranje po javnim pozivima za M3, prije svega se misli na dobijanje UTU.</p> <p>Obezbeđivanje opreme, vozila, goriva kako bi se kontrole završavale blagovremeno.</p> <p>Davanje saglasnosti za zapošljavanje novih službenika u Direktoratu za plaćanja, kako bi se obezbijedio dovoljan broj službenika koji rade na implementaciji mjera i samim tim smanjila mogućnost od kašnjenja i gubitka EU sredstava.</p> <p>Obezbeđivanje radnih prostorija, kako bi se stvorili uslovi za nesmetan rad.</p> <p>Obrada podnijetih zahtjeva za isplatu i isplata korisnika.</p> <p>Obezbeđivanje uslova da se ugovoreni projekti mogu realizovati. Pod navedenim se prije svega podrazumijeva pronalaženje rješenja tj derogacije od usvojene Uredbe o Euro kodovima, Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma, koja je na snazi od 1.1.2023. godine kojom se od korisnika zahtijeva da rade nove projekte za izgradnju objekata u skladu sa pomenutom Uredbom, kako bi mogli da prijave gradnju u skladu sa Zakonom i započnu realizaciju investicija. Napominjemo, rok za plaćanja za programski period IPARD II od 2014-2020 je 31.12.2023. godine. Ovo znači da u toku 2023. godine svi ugovoreni korisnici moraju da realizuju investicije i da se izvrše plaćanja podrške do 31.12.2023. godine; u suprotnom država Crna Gora će izgubiti novac koji je namijenjen poljoprivrednih proizvođačima za navedeni programski period, a investicije će morati da se isplate iz nacionalnih sredstava. Dakle, neophodno je po hitnom postupku donijeti rješenje problema na način da se korisnicima IPARD-a koji su potpisali ugovore i koji imaju investiciju u izgradnji objekata omogući da prijave gradnju i izgrade objekete u skladu sa Zakonskim okvirima koji su važili u trenutku raspisivanja projekta.</p>
<p>KONTAKT OSOBA</p>	<p>Vladislav Bojović, v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja (e-mail: vladislav.bojovic@mpsv.gov.me, tel: 020-672-007)</p>

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)-MJERA 7 Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja", podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma"
OPIS PROJEKTA	<p>Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 50.924.371,21 51.816.473 EUR bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 38.240.337,41 39.000.000 EUR, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.684.033,80 12.816.473 EUR . Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona EUR u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p> <p>Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.</p> <p>Mjera 7 „Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja", podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma" Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020.</p> <p>Finansijska podrška za Mjeru 3 sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne podrške za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore.</p>

TREKUTNI STATUS	<p>S obzirom da Crna Gora i dalje ima samo uslovnu akreditaciju Mjere 7, još uvijek nijesu potpisana 24 ugovora sa korisnicima iz Prvog i do sada jedinog javnog poziva u okviru Mjere 7. Ovi projekti su spremni za potpisivanje još od maja 2022. godine. Potpisivanje ugovora o bespovratnoj podršci je uslov za početak realizacije investicija.</p> <p>Podsjećamo, Prvi Javni poziv za Mjeru 7 „Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja“, podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma", je objavljen 23. juna 2021. godine. Prijem zahtjeva za dodjelu podrške za ovaj Javni poziv je trajao od 23. juna do 31. avgusta 2021. godine, ali je produžen do 30. septembra 2021. godine.</p> <p>U okviru Prvog Javnog poziva podnijeto je 102 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupna vrijednost traženih investicija za 97 aplikacija je 11,559,764.45 EUR (sa PDV-om), odnosno 9,553,524.33 EUR (bez PDV-a), a potencijalni iznos podrške je 6,209,790.81 EUR. Za 5 aplikacija ne postoji informacija o traženim iznosima investicija, jer isti nijesu navedeni u Zahtjevu za dodjelu podrške i dostavljenoj dokumentaciji.</p> <p>Kroz ovaj Javni poziv, na raspolaganju je bilo 6,080,000.00 EUR bespovratnih sredstava podrške.</p>
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023. GODINI	<p>Potpisivanje ugovora za Prvi Javni poziv za Mjeru 7;</p> <p>Sprovođenje procedure nabavki za ugovorene korisnike – kontrola dostavljenih poziva za dostavljanje ponuda i objava istih;</p> <p>Praćenje realizacije aktivnih ugovora kroz izvještaj o napretku i različite izvještaje;</p> <p>Ažuriranje liste aktivnosti korisnika svakih 6 mjeseci;</p> <p>Potpisivanje 24 ugovora sa korisnicima nakon dobijanja potpune akreditacije mjere.</p> <p>Praćenje toka realizacije investicija.</p> <p>Izrada vodiča za korisnike, kako bi se korisnicima približili kriterijumi javnog poziva i uslovi za registraciju objekata u skladu sa Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu.</p> <p>Održavanje više okruglih stolova u saradnji sa Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, za potencijalne korisnike, kako bi se poboljšala informisanost korisnika o uslovima Javnog poziva.</p> <p>Rad na procedurama za implementaciju IPARD III programa, usklađivanje procedura sa Okvirnim i Sektorskim sporazumom, kao i IPARD III programom i unaprjeđenje procedura u odnosu na procedure po kojima su se sprovodili pozivi kroz IPARD II program.</p> <p>Info kampanje i priprema korisnika za apliciranje na pozive Mjere 7 kroz IPARD III program.</p>
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI	<p>Vraćanje u stanje potpune funkcionalnosti IT sistema nakon sajber napada, prije svega se misli na obezbjeđivanje pristupa mejlovima, internetu, da se omogući rad i ažuriranje registara pomoću kojih se vrše kontrole pristiglih aplikacija kako su se stvoriti tehnički uslovi za nesmetano funkcionisanje.</p>

Za Mjeru 7 „Diverzifikacija gazdinstva i razvoj poslovanja“, podmjera 7.1 „Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma“ je dobijena uslovna akreditacija od strane Evropske komisije. Ovo znači da je Crna Gora dobila mogućnost da raspiše Prvi Javni poziv za Mjeru 7, uz jasno definisan akcioni plan u cilju ispunjavanja kriterijuma koji bi doveli do potpune akreditacije pomenute Mjere.

U okviru Akcionog plana, prenesen je kriterijum iz Finansijskog sporazuma koji je potpisala Vlada Crne Gore sa Evropskom komisijom, a koji se odnosi na angažovanje zaposlenih na dugoročnoj osnovi i zamjenu kratkoročnih dugoročnim ugovorima, obezbjeđujući stalno osoblje u IPARD agenciji i Upravljačkom tijelu. NAO je u obavezi da izvještava na kvartalnom nivou o procesu implementacije, počevši od oktobra 2020. godine.

Uslovi akreditacije još uvijek nijesu ispunjeni i blokirano je potpisivanje ugovora sa korisnicima.

Dalje, plaćanja projekata kroz IPARD II program, u skladu sa pravilom n+4, vršiče se do kraja 2023. godine, što znači da se svakim prolongiranjem dobijanja potpune akreditacije za Mjeru 7, smanjuje mogućnost realizacije investicija i korisnicima skraćuje rok za realizaciju istih.

Takođe, po akcionom planu za n+4 bilo je planirano raspisivanje novog poziva za Mjeru 7 i interesovanje je veliko, ali kako Crna Gora još uvijek nije dobila potpunu akreditaciju Mjere 7, sve je manje realno očekivati raspisivanje novog javnog poziva za Mjeru 7 u okviru IPARD II programskog perioda.

Nedobijanje potpune akreditacije Mjere 7 povlači za sobom i određene aktivnosti u procesu akreditacije Mjere kroz IPARD III program. Naime, ako Crna Gora ne akredituje na vrijeme Mjeru 7 kroz IPARD II program, kad se otpočne sa implementacijom IPARD III programa, crnogorske institucije će morati opet da kandiduju za akreditaciju navedenu mjeru, tj. upravljačka i operativna struktura moraće da ponovo prođu kroz dug proces komunikacije sa Evropskom komisijom, gdje postoji procedura i obrasci koje je nužno ispuniti da bi dobili pravo da se ova mjera implementira.

Takođe, trebalo bi raditi na otklanjanju problema dobijanja UTU za izgradnju seoskih domaćinstava iz razloga što se ista ne mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu, jer pomenuti objekti nijesu okarakterisani kao poljoprivredni već stambeni objekti. Takođe, nijesu ni objekti od opšteg interesa, tako da nijesu prepoznati Zakonom o urbanizmu i prostornom planiranju.

Dodatno, trebalo bi definisati jasne granice, tj. donijeti jasne odluke koji djelovi Crne Gore spadaju u ruralna područja, a koji pripadaju urbanim područjima. Preciznija definicija i podjela navedenih područja omogućila bi bolje programiranje navedene mjere kroz IPARD III program i moglo bi se dozvoliti i poljoprivrenim proizvođačima koji su ispod 600mnv da konkurišu za Mjeru 7 „Diverzifikacija gazdinstva i razvoj poslovanja“, podmjera 7.1 „Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma“, pod uslovom da su investicije koje se realizuju nalaze u ruralnom području.

Obezbeđivanje uslova da se ugovoreni projekti mogu realizovati. Pod navedenim se prije svega podrazumijeva pronalaženje rješenja tj derogacije od usvojene Uredbe o Euro kodovima, Ministarstva ekologije prostornog planiranja i urbanizma, koja je na snazi od 1.1.2023. godine kojom se od korisnika zahtijeva da rade nove projekte za izgradnju objekata u skladu sa pomenutom Uredbom, kako bi mogli da prijave gradnju u skladu sa Zakonom i započnu realizaciju investicija. Napominjemo, rok za plaćanja za programski period IPARD II od 2014- 2020 je 31.12.2023.godine. Ovo znači da u toku 2023. godini svi ugovoreni korisnici moraju da realizuju investicije i da se izvrše plaćanja podrške do 31.12.2023.godine; u suprotnom država Crna Gora će izgubiti novac koji je namijenjen poljoprivrednih proizvođačima za navedeni programski period, a investicije će morati da se isplate iz nacionalnih sredstava. Dakle, neophodno je po hitnom postupku donijeti rješenje problema na način da se korisnicima IPARD-a koji su potpisali ugovore i imaju investiciju u izgradnji objekata omogućiti da prijave gradnju i izgrade objekte u

	skladu sa Zakonskim okvirima koji su važili u trenutku raspisivanja projekta.
KONTAKT OSOBA	Vladislav Bojović , v.d. generalnog direktora Direktorata za plaćanja (e-mail: vladislav.bojovic@mpsv.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Projekat stvaranja klastera i transformacije ruralnih područja (RCTP) – IFAD
OPIS PROJEKTA	<p>Osnovni cilj RCTP projekta je da doprinese transformaciji manjih poljoprivrednih proizvođača na sjeveru Crne Gore, omogućavajući im da postanu komercijalno konkurentniji i otporniji na klimatske promjene. To će se postići poboljšanjem i povećanjem ekonomskih mogućnosti zasnovanih na konkurentskim farmama i agrobiznisima koji su povezani i integrisani u profitabilne lance vrijednosti (VC).</p> <p>Strategija je usmjerena na tri transformaciona i komplementarna ishoda. Prvi ishod će imati za cilj kritičku podršku razvoju agrobiznisa, kroz inkluzivnu platformu za više zainteresovanih strana (MSP) u visoko-potencijalnim lancima vrijednosti i agregaciju za postizanje ekonomije obima za poslovne transakcije. Drugi ishod će imati za cilj poboljšanje povezanosti malih domaćinstava, te njihovo snabdijevanje vodom i putnom infrastrukturom, uz pomoć pametnih i klimatski otpornih infrastrukturnih rješenja. Treći ishod će imati za cilj prikupljanje znanja i informacija zasnovanih na procesima monitoringa i evaluacije (M&E) kako bi se omogućilo povećanje nivoa znanja i generisanje informacija koje mogu informisati Vladu Crne Gore i IFAD o izazovima koji predstoje.</p> <p>Projekat se sprovodi u sedam crnogorskih opština: Nikšić, Šavnik, Žabljak, Petnjica, Berane, Bijelo Polje i Mojkovac. Ovim projektom se razvijaju klasteri lanaca vrijednosti u četiri oblasti proizvodnje: sjemenski krompir, maline i drugo bobičasto voće, meso (tov ovaca, koza i goveda) i mlijeko i mliječni proizvodi.</p> <p>Projekat ima dvije bitne komponente:</p> <p>Komponenta 1- kreiranje klastera lanaca vrijednosti u cilju održive i otporne ruralne transformacije i</p> <p>Komponenta 2- Investicije u razvoj ruralne infrastrukture (putevi i vode) u cilju razvoja klastera.</p>
TREKUTNI STATUS	<p>U periodu jul-decembar 2022. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:</p> <p>Aktivnost 1: Radionice senzibilizacije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indikator/mjera uspješnosti: Ukupan broj održanih radionica senzibilizacije u ovom periodu je 15, sa 120 učesnika, od čega 26 žene i 26 mladih. <p>Aktivnost 2: Sastanci MSM sa više zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indikator/mjera uspješnosti: Ukupno 8 MSM sastanaka održano je u drugoj polovini godine. <p>Aktivnost 3: Profitabilni lanci vrijednosti (VCF)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indikator/mjera uspješnosti: Od ukupno 272 odobrena zahtjeva, 263 su realizovali investicije, a 9 je odustalo, od čega je 47 žene podnosioci zahtjeva, a 48 mladih od 40 godina.

- Aktivnost 4: Razvijen kurs za poslovne vještine na nivou grupe
- Indikator/mjera uspješnosti: Održano ukupno 4 BSF treninga na kojima je prisustvovalo 51 učesnika, od čega 6 žena i 19 mladih.
- Aktivnost 5: Biznis to biznis sastanci (B2B)
- Indikator/mjera uspješnosti: Ukupan broj održanih B2B sastanaka 47, od čega je 12 učesnika žena, a 6 mladih.
- Aktivnost 6: Fond za razvoj sektora (SDF)
- adaptacija objekta za potrebe Otkupnog centra za mlijeko u MZ Duži, u cilju rješavanja uskog grla plasmana proizvoda.
- Aktivnost 7: Ekspert za razvoj klimatske nezavisnosti
- Indikator/mjera uspješnosti: Dostavljen materijal, oprema i gliste na 5 gazdinstava koja su korisnici Pilot projekta kompostiranja, i primjenjen glistenjak na određenim biljnim sortama na gazdinstvima.
- Aktivnost 8: Institucionalno znanje – proizvodi
- Dostignuća: Urađen video zapis i reportaža i očekuje se finalna verzija, primjer dobre prakse RCTP-a koji će se predstaviti zemljama u Evropi.
- Aktivnost 9: Obuka poljoprivrednih proizvođača
- Indikator/mjera uspjeha: Dobavljači mehanizacije dali su informacije o upotrebi, održavanju, servisu, garanciji pogonske mehanizacije direktno na 100 korisnika javnog poziva RCTP (16 žena i 14 mladih). S obzirom na to da nakon obuke, 3 odrasle osobe u domaćinstvu dijele ovo znanje u cilju održavanja mehanizacije, indirektno je obuku prošlo 300 lica.
- Aktivnost 10: Poziv za izvođače radova za infrastrukturne investicije od 2021. godine u Mojkovcu, Bijelom Polju, Beranama i Petnjici
- Nakon ponovnog javnog poziva, izabrani su izvođači radova za sve opštine i potpisan je ugovor.
- Aktivnost 11: Izbor izvođača radova za infrastrukturna ulaganja iz 2022. godine
- Javni poziv uspješan i izabrani su izvođači radova .
- Aktivnost 12: Nadzor nad investicijama 2022. godine
- Izabrana je kompanija za nadzor radova od 2022. godine.
- Aktivnost 13: Radovi urađeni 2022. godine
- Investicije u putnu infrastrukturu od 2022. godine do 28,02km od 30,2km su realizovane. Ugovor za preostala 2km je u aneksu i radovi će se izvoditi kada vremenski uslovi to dozvole
- Aktivnost 14: PRILAGOĐAVANJE KLIMATSKIM PROMJENAMA I OTPORNOST U CRNOGORSKIM PLANINSKIM PODRUČJIMA PROJEKAT- GORA PROJEKAT
- IFAD je primio prvi set komentara na Predlog. Nakon obrade komentara i dobijanja povratnih informacija od crnogorske strane, konačan predlog će biti poslat početkom 2023. godine. Odbor Adaptacionog fonda će se sastati u martu da donese konačnu odluku o Predlogu projekta.
- Aktivnost 15: Nadzorna misija u septembru 2022. godine
- Nakon misije, potpisan je Aide Memoire i data preporuka.
- Aktivnost 16: Proizvod znanja
- Studenti razvijaju proizvod i konačna verzija će biti data RCTP-u na distribuciju.
- Aktivnost 17: Pravni službenik
- RCTP je izgubio svog pravnika u decembru 2021. i tokom cijele godine koristi pravnu podršku ministarstva za svoje potrebe. Na samom kraju 2022. godine, PCU je tražio N.O. o prijemu novog pravnika. Odobrenje je dato kako bi PCU mogao pravilno da završi i zatvori RCTP.

PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023. GODINI	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza uticaja projekta (Impact survey) - Eksterna revizija za 2022.godinu - Eksterna revizija za 2023.godinu - Izrada 2km puta prenešenih iz 2022.godine - Nadzor na izgradnjom 2km puta prenešenih iz 2022.godine - Izrada Završnog izvještaja - IFAD završna misija - GORA projekat
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i eksterni članovi RCTP tima imaju obavezu sprovođenja svih planiranih aktivnosti projekta.
KONTAKT OSOBA	Jovanović Igor- koordinator RCTP projekta (e-mail: jigornk@gmail.com , tel: +382 67 700 636)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori (MIDAS 2)
OPIS PROJEKTA	<p>Ugovor za Drugi Projekat Institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede MIDAS 2 je potpisan 8. marta 2018. između Ministarstva finansija i Svjetske banke. Implementator projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.</p> <p>Inicijalno, predviđeno je da projekat traje do 30. juna 2023. Međutim, u decembru 2021. godine zvanično je zatraženo produženje trajanja projekta do 30. juna 2025. kako bi se u tom periodu, između ostalog, uspostavio i izgradio sistem neškodljivog uklanjanja nus proizvoda životinjskog porijekla, na lokacija „Čelinska kosa“, opština Bijelo Polje. Svjetska banka je afirmativno odgovorila ovom zahtjevu i 20. juna 2022. godine zvanično odobrila produženje projekta.</p> <p>Vrijednost projekta je 30 miliona EUR.</p> <p>Projekat je planiran na osnovu dobrog iskustva koje je ostvareno MIDAS (1) projektom, koji je implementiran od strane MPŠV i Svjetske banke u periodu od 2009. do 2016. godine, kao i IPARD like projektima (1 i 2) koji su se implementirali poslednjih godina, tačnije IPARD like 2 je završen 30. septembra 2019. godine.</p> <p>Razvojni cilj Projekta je da se poboljša pružanje vladine podrške poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na način koji je usklađen sa EU pristupnim zahtjevima.</p> <p>Projekat je sastavljen od 3 razvojne komponente:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jačanje programa MPŠV-a za poljoprivredu, ruralni razvoj i ribarstvo, 2. Podrška ispunjenju mjerila za zatvaranje poglavlja 12 o Bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici, 3. Modernizacija sektora ribarstva.
TREKUTNI STATUS	<p>Komponenta 1:</p> <p>Pozivi za dodjelu bespovratne podrške</p> <p>Za potrebe planiranja agroekološke mjere, za koju će se koristiti sredstva MIDAS 2 projekta, angažovana je tehnička podrška za procjenu uvođenja livada i pašnjaka u okviru SIZEP-a i odabir agro-ekoloških mjera. Konsultanti su svoj angažman započeli sredinom januara 2022. godine i nacrt predloga pilot mjere, kao i mjere koja bi se mogla financirati nakon toga, predložen je krajem decembra 2022 i MPŠV finalno usaglašava metodologiju i implementaciju implementaciju mjere</p> <p>Kada je u pitanju poziv za podršku modernizaciji ribolovne flote, u decembru 2021. godine odobrena je 20 aplikacija koje je Direktorat za ribarstvo primio kao zahtjeve za podršku. Ukupna vrijednost prihvatljivih investicija je 3,158,248.23 €, dok je maksimalan iznos bespovratne podrške u iznosu od 80% od investicije 2,526,598.60€. Od toga su završene dvije investicije, odnosno, nabavljena su dva plovila i dostavljeni zahtjevi za isplatu krajem decembra 2022., u ukupnom iznosu grant podrške 148,518.32€ (ukupna investicija ... €). Trajanje većine ugovora je do kraja juna 2023. i očekuje se da će većina aplikacija uspješno završiti investicije i nabaviti plovila (za neka plovila je navedena isporuka u martu 2023., dok je za dio plovila navedena isporuka maj 2023.). MPŠV, uz konsultacije sa Svjetskom bankom, razmatra pripremu još dva javna poziva za podršku sektoru ribarstva.</p> <p>Kada je u pitanju podrška investicijama u preradi na gazdinstvima, od ukupno primljeni 116 zahtjeva za podršku, odobrene su investicije za 70 aplikacija, ukupne vrijednosti 489.492,49 €, dok je maksimalan iznos bespovratne podrške u iznosu od 80% od investicije 391.593,99 €. Do kraja 2022. godine, uspješno je završeno i isplaćeno 59 investicija, ukupne vrijednosti 415.869,82 €, od čega je bespovratna podrška 311.891,33 €</p> <p>U toku je uspostavljanje dvije regionalne kancelarije, u Beranama i Pljevljima. Idejno rješenje je početkom decembra 2022. dostavljeno glavnom gradskom arhitekti. Nakon dobijanja saglasnosti na idejno rješenje, konsultanti će započeti pripremu glavnog projekta.</p> <p>Regionalna kancelarija u Pljevljima predviđena je, kao i ostale dvije regionalne kancelarije (Bijelo Polje i Berane), da bude ujedno i Kuća poljoprivrede, odnosno da u njoj budu smještene i ostale poljoprivredne službe i inspekcije. Urbanističko tehnički uslovi su dobijeni sredinom decembra 2022.</p> <p>Takođe, pored ovih regionalnih kancelarija, potrebno je naći novi prostor za Direktorat (Agenciju) za plaćanja ili za regionalnu kancelariju u Podgorici, imajući u vidu nedostatak prostora u trenutnim kancelarijama i neophodnost dodatnog zapošljavanja s obzirom na akreditaciju mjera IPARD-a kao i njihovu uspješnu implementaciju.</p> <p>U okviru Komponente 1 se realizovalo / u toku je realizacija, još značajnih aktivnosti kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krajem decembra 2022., MPŠV je odlučilo da ne prihvati dostavljenu ponudu za nabavku i softversko rješenje za harmonizaciju

svih registara u okviru MPŠV, a na osnovu prethodno završenog konsultantskog angažmana za Procjenu svih registara u okviru MPŠV i njihovu harmonizaciju (gdje je data detaljna tehnička specifikacija za nabavku i softverska rješenja). razmatra se mogućnost izdvajanja tehničke specifikacije za SIZEP koji je neophodan za implementaciju agroekoloških mjera i eventualno direktno ugovaranje sa kompanijom koja je programila navedeni softver, dok bi se ostali elementi tehničke specifikacije ponovo objavili putem tenderske procedure;

- Finalni nacrt Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja 2022-2028 –je pripremljen, dostavljeni su komentari kako Evropske komisije, tako i Svjetske banke, a MPŠV radi na finalnom dokumentu koji će biti objavljen za javnu raspravu i nakon razmatranja svih sugestija i komentara, očekuje se i usvajanje Strategije poljoprivrede;
- Priprema Atlasa medonosnog bilja sa katastrom pčelinjaka se odvija planiranom dinamikom;
- Tender za nabavka zamjenske računarske opreme za Direktorata za plaćanja je u toku (objavljen je u novembru 2022. i otvoren je do 11. januara 2023.);

Aktivnost koja je u prethodnom periodu planirana, ali se od realizacije odustalo - nabavka mlina za Kuću maslina u Baru, zbog neriješenog modela upravljanja, koji je bio preduslov za nabavku opreme uz podršku MIDAS2 projekta..

Komponenta 2

U okviru Komponente 2, MIDAS 2 projektom će se podržati nadogradnja IV sprata i kompletno opremanje referentne fitosanitarne laboratorije, kao i kabineta za nastavu za potrebu BTF-a, koji će takođe biti dio IV sprata. Izrađeno je i idejno rješenje koje je odobreno od strane državnog arhitekta. U toku izrade glavnog projekta, njegovom revizijom je utvrđeno, uz potvrdu Ministarstva unutrašnjih poslova, da je projektom potrebno obuhvatiti i protivpožarni sistem zaštite za cjelokupan objekat BTF, shodno važećim crnogorskim propisima u ovoj oblasti, što je uticalo na planiranu dinamiku izrade glavnog projekta.

Na osnovu usvojene Informacije o potrebi izgradnje sistema za neškodljivo uklanjanje životinjskih nus-proizvoda na lokaciji Čelinska kosa, zatraženo je zvanično produženje Projekta i realokacija sredstava, koja je odbrena od strane Svjetske banke početkom jula 2022. Međutim, u drugoj polovini godine, dobijena je nezvanična informacija od Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, da se odustaje od izgradnje regionalne deponije na ovoj lokaciji, što je uticalo i na mogućnost izgradnje sistema za preradu nus-proizvoda (ABP), zbog izgradnje pristupnog puta i ostale infrastrukture koja je planirana za potrebe regionalne deponije. Zvaničnu informaciju MPŠV još uvijek nema, ali u saradnji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i MIDAS2 projektnim timom, odlučeno je da se odredi nova adekvatna lokacija, u opštini koja iskaže interesovanje za ovaj vid prerade i, naravno, koja ima na raspolaganju površinu koja bi zadovoljila potrebe sistema ABP (okvirno 2 ha).

U završnoj fazi implementacije je konsultantski angažman u vezi sa Izradom Veterinarsko-informacionog sistema (VIS) – svi moduli su izrađeni, većim dijelom postavljeni na produkcionu platformu, ali zbog sajber napada u avgustu 2022., još uvijek nije moguće pristupiti serverima, što utiče na dinamiku završne realizacije ovog angažmana i softverskog rješenja.

Komponenta 3

Nakon odobrenja nacrta Elaborata o uticaju na životnu sredinu, kao i predloga idejnog rješenja potencijalno buduće ribarske luke, od

	<p>strane Svjetske banke i MPŠV, isti je dostavljen Agenciji za zaštitu životne sredine krajem decembra 2022., na dalje postupanje u skladu sa crnogorskom legislativom. Agencija će tokom januara 2023. godine organizovati Javnu raspravu i nakon sagledavanja svih sugestija i komentara, potrebno je korigovati Elaborat, koji će kao završna verzija biti predat Agenciji na odobravanje. U vezi sa potencijalnom izgradnjom luke Đeran, koja naravno zavisi i od Elaborata, MPŠV /Ministarstvo finansija, će Banci dostaviti zahtjev za potencijalno dodatno finansiranje izgradnje ove luke.</p> <p>Strategija ribarstva sa akcionim planom, za period 2023-2028, je u završnoj fazi izrade. Konsultantski angažman za njenu pripremu je započet u junu 2022. i traje do kraja februara 2023. godine.</p> <p>Ponovljeni oglas za konsultantski angažman za Studiju tržišne politike za proizvode ribarstva i akvakulture je objavljen početkom decembra 2022. i traje do 11. januara 2023.</p> <p>Crna Gora ima uspostavljen sistem prikupljanja podataka putem elektronskih sistema, međutim, neophodna je infrastruktura za vođenje evidencije ribolovnih aktivnosti, mjerenja ribe i drugih morskih organizama, kao i proizvodnje leda za održavanje ulova od prvog iskrcaja do prvog mjesta prodaje. Kako bi se stvorila neophodna infrastruktura započete su aktivnosti na definisanju lokacija za prva mjesta iskrcaja. Tender za nabavku elektronske vage sa automatskim ledom i sistemom izvještavanja za ribarstvo je objavljen početkom decembra 2022. do 2. februara 2023. godine.</p>
<p>PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023 GODINI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Programi za bespovratnu podršku u okviru Komponente 1: <ul style="list-style-type: none"> o Predlog za pilot agroekološke mjere za livade i pašnjake; priprema operativnog priručnika za sprovođenje mjere kao i objava poziva sredinom 2023. godine; o U okviru poziva za nabavku ribolovnih plovni objekata – do sredine 2023. godine očekuje se realizacija i nabavka plovila koja su uspješno završila tendersku proceduru. o Priprema nova dva javna poziva za podršku sektoru ribarstva; - Usvajanje Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja 2022-2028; - Ugovaranje angažmana za ažuriranje SIZEP-a i iniciranje nabavke softverskog rješenja za ostale registre u cilju harmonizacije registara; - Ugovaranje angažmana za građevinske radove za izgradnju regionalne kancelarije u Beranama i angažovanje kompanije za izradu projekta u Pljevljima; donošenje odluke za prostorije Direktorata za plaćanja / regionalne kancelarije u Podgorici; - Nabavka hardverske opreme u Direktoratu za plaćanja sa „End of life (EOL)“ statusom u 2023. godini, što podrazumijeva nemogućnost garancije, servisa i nabavke rezervnih dijelova za ovu opremu; - U okviru Komponente 2 se očekuje korigovanje glavnog projekta koji će obuhvatiti i protivpožarni sistem; - Konačno i funkcionalno preuzimanje softvera VIS-a od strane Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove;

	<ul style="list-style-type: none"> - Određivanje nove lokacije za ABP i njena procjena (životna sredina i socijalno okruženje, planska dokumentacija...); - U okviru Komponente 3 - Konačan i odobren Elaborat o uticaju na životnu sredinu kao i usaglašeno idejno rješenje za potencijalnu izgradnju ribarske luke; - Iniciranje izrade tenderske dokumentacije (glavni izvođački projekat) za izgradnju luke; - Dostavljanje i usvajanje konačnog teksta Strategije ribarstva sa akcionim planom; - Odabir kompanije i potpisivanje ugovora za nabavku uređaja za prva mjesta iskrcaja; - Donošenje konačne odluke o odustajanju od finansiranja rekonstrukcije ribarske luke u Baru (gat 9 AD Marina Bar) kroz MIDAS2 projekat, s obzirom na višegodišnju nemogućnost dobijanja saglasnosti AD Marina Bar na planiranu rekonstrukciju; - Realizacija konsultantskog angažmana za studiju tržišta. - Kreiranje pretpostavki za uspostavljanje sistema sledljivosti u ribarstvu (Opremanje mjesta prvog iskrcaja i donošenje pravilnika za mjesta prve prodaje i njihovo opremanje).
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je nosilac aktivnosti u okviru ovoga projekta. Projektna jedinica funkcioniše u okviru ovoga Ministarstva.
KONTAKT OSOBA	Gorica Radulović , menadžer MIDAS 2 projekta, (e-mail: gorica.radulovic@mpsv.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	DUGOROČAN ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOJ SVOJINI
OPIS PROJEKTA	<p>Pored činjenice da Crna Gora ima prilično visok stepen obradivog zemljišta po glavi stanovnika, problem predstavlja činjenica da je to obradivo zemljište podijeljeno na manje parcele (usitnjene posjede) što dodatno otežava ozbiljniju industrijsku proizvodnju u oblasti poljoprivrede. Takođe, stanje na terenu koje ne korespondira dostupnoj dokumentaciji o istom, umnogome usporava cjelokupnu proceduru davanja u zakup zemljišta. Crna Gora, kroz strategiju kooperativa i "Zakona o agro - kooperativama", teži kolektiviziranju, udruživanju proizvođača i njihove proizvodnje na usitnjenim posjedima. Sa druge strane mali broj velikih parcela moraju biti strateški opredijeljene i privedene namjeni koja će generisati povećanje poljoprivredne proizvodnje namijenjene domaćoj potrošnji i izvozu što će direktno uticati na smanjenje spoljnotrgovinskog deficita. Zasijane površine predstavljaju osnovu za kreiranje sredstava koje će Crna Gora ubuduće crpiti iz fondova Evropske Unije, što, pored rasta proizvodnje, smanjenja uvoza kroz zadovoljenje sopstvenih proizvoda i izvoz predstavlja jedan od glavnih ciljeva poljoprivredne politike.</p>

TREKUTNI STATUS	- U fazi pripreme su predlozi za davanje u zakup zemljišta na teritoriji Crne Gore
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023. GODINI	- Objava Javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini i sprovođenje aukcijskih/tenderskih procedura.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI	<p>Komisija za valorizaciju zemljišta u državnoj svojini, formirana u februaru 2022. godine – efikasno sprovođenje procedure u cilju realizacije zahtjeva za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini.</p> <p>Uprava za katastar i državnu imovinu – ažuriranje podataka u katastru i faktičkog stanja na terenu u cilju dobijanja precizne informacije o površini poljoprivrednog i obradivog zemljišta u državnoj svojini.</p> <p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - unapređenje evidencije poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini</p>
KONTAKT OSOBA	Nataša Božović , Samostalna savjetnica za poljoprivredno zemljište (e-mail: natasa.bozovic@mpsv.gov.me ; tel: 020-482-134).

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program Sava – Drina Koridor – Regulacija rijeka Grnčar i Lim u cilju zaštite od poplava
OPIS PROJEKTA	<p>Program Sava-Drina Koridor predstavlja jednu od najvećih inicijativa Svjetske banke u oblasti upravljanja vodama, ukupne predviđene vrijednosti 330 miliona eura, sa akcentom na infrastrukturni razvoj i zaštitu od poplava. Program uključuje sve države u slivovima rijeka Save i Drine i ima tri komponente na regionalnom nivou.</p> <p>Ugovor o finansiranju je potpisan u oktobru 2020. godine između Ministarstva Finansija i Svjetske banke u vrijednosti od 15 miliona eura za dvije pod-komponente koje se tiču Crne Gore, i to 2.2. Integrisani razvoj sliva donjeg Lima i 3.2. Institucionalno jačanje upravljanja projektima. Implementator projekta je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.</p> <p>Projekat će se implementirati kroz dvije faze i to: prva od 2020. do 2026. godine, i druga od 2023. do 2030. godine. Projektom za Crnu Goru je predviđena izgradnja multifunkcionalnih nasipa dužine 10 kilometara na rijekama Grnčar i Lim u opštinama Gusinje, Plav, Bijelo Polje i Berane, čime će se stvoriti preduslovi za razvoj drugih djelatnosti i završetak implementacije drugih kapitalnih projekata. Projekat dodatno predviđa izgradnju sistema navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta u opštinama u slivu Drine, kao i poboljšanje vodosnabdijevanja.</p> <p>Direktni korisnici projekta su opštine (Gusinje, Plav, Bijelo Polje i Berane) a kao institucionalni korisnik prepoznata je nadležna institucija za upravljanje vodnim resursima u Crnoj Gori - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprava za vode.</p>

TRENUTNI STATUS	<p>U nastavku je pregled najvažnijih aktivnosti koje su realizovane na SDIP projektu u Crnoj Gori tokom 2022. godine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ažuriran i usvojen Operativni priručnik za projekat. - Ažuriran Plan nabavki na osnovu izvršene analiza cijena i istraživanja tržišta. - Pripremljena je neophodna dokumentacija koja se tiče socijalnih pitanja – raseljavanja lica pogođenih projektom, i to: <ul style="list-style-type: none"> o Izrađeni akcioni planovi preseljenja (RAP) za tri opštine: Berane, Plav i Gusinje. o Izrađen Izvještaj o preseljenju i provjeri usaglašenosti u opštini Bijelo Polje, u kojoj je postupak eksproprijacije završen prije donošenja akcionih planova preseljenja. <p>Dokumentacija je usvojena od strane Svjetske banke i objavljena na sajtu Ministarstva i na sajtovima opština.</p> - Pripremljena je i usvojena neophodna dokumentacija koja se tiče zaštite životne sredine (ESMMP – Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima) u skladu sa zahtjevima WB za opštine Berane i Bijelo Polje, dok je priprema finalnih dokumenata u skladu sa preporukama Svjetske banke za opštine Plav i Gusinje u toku. - Tokom septembra su održane javne konsultacije radi prezentacije izrađene dokumentacije i budućih aktivnosti na projektu u opštinama pojedinačno. - Tenderska procedura za projekat „Regulacija rijeke Lim na lokaciji Berane – urbana zona” je završena 24. novembra, te je evaluacija pristiglih ponuda u toku. - Tenderska procedura za projekat „Uređenje rijeke Lim – Bijelo Polje urbana zona” je završena 28. novembra, te je takođe evaluacija jedne pristigle ponude u toku. - Tenderska procedura za odabir konsultanta za nadzor nad izvođenjem radova za lokacije u Beranama i Bijelom Polju je završena u 17. novembra, te je postupak odabira u finalnoj fazi. - Na predlog MPŠV i Uprave za vode, pripremljena je lista potencijalnih projekata za drugu fazu SDIP projekta čija će realizacija početi 2026. godine. - U decembru je održana misija Svjetske banke i obilazak svih lokacija na kojima će se izvoditi građevinski radovi.
PLANIRANE AKTIVNOSTI u 2023. GODINI.	<ul style="list-style-type: none"> - Odabir izvođača radova
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI	<p>Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Projektna implementaciona jedinica su zaduženi za implementaciju ovoga projekta.</p>
KONTAKT OSOBA	<p>Željko Furtula, generalni direktor Direktorata za vodoprivredu (e-mail: zeljko.furtula@mpsv.gov.me, tel: 020-482-108)</p>

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Integralno upravljanje rizicima od poplava u proširenom slivu rijeke Drim na Zapadnom Balkanu (regulacija rijeke Bojane i Gračanice)
OPIS PROJEKTA	<p>Regionalni projekat „Integralno upravljanje rizicima od poplava u proširenom slivu rijeke Drim na Zapadnom Balkanu“, koji se finansira od strane Adaptacionog fonda, obuhvata sve neophodne aktivnosti koje je potrebno sprovesti u zemljama sliva rijeke Drim u cilju zaštite od poplava i povećanja otpornosti na klimatske promjene.</p> <p>Ukupna vrijednost projekta je US \$ 9.150.000, od čega će za Crnu Goru biti izdvojeno US \$ 2.300.000.</p> <p>Projekat implementira Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u saradnji sa UNDP-jem.</p>
TREKUTNI STATUS	<ul style="list-style-type: none"> - Urađen je Glavni projekat regulacije rijeke Gračanice u zoni mostova u Opštini Nikšić - Urađen je Glavni projekat rekonstrukcije sistema nasipa na rijeci Bojani, koji je upućen albanskoj strani u martu mjesecu tekuće godina, na davanje mišljenja na isti. - Komentari od albanske strane su dostavljeni diplomatskim putem.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2023. GODINI	<ul style="list-style-type: none"> - Revizija Glavnog projekta za rekonstrukciju nasipa na rijeci Bojani u Crnoj Gori. - Početak aktivnosti na infrastrukturnim radovima prema Glavnom projektu.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2023. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u saradnji sa UNDP treba da pribavi svu neophodnu dokumentaciju i dozvole za izvođenje radova na rijeci Bojani u komunikaciji sa R. Albanijom, jer se radi o prekograničnom vodotoku.
KONTAKT OSOBA	Željko Furtula , generalni direktor Direktorata za vodoprivredu (e-mail: zeljko.furtula@mpsv.gov.me , tel: 020-482-108)